

OHJAUSSUUNNITELMA

Kannuksen lukio

Sisällys

Ohjaustyön suunnitelma	3
1. Ohjauksen tavoite.....	3
2. Työnjako ja vastuut.....	4
2.1. Opiskelija	4
2.2. Oppilaskunta.....	5
2.3. Tutor-oppilas	5
2.4. Aineenopettaja	6
2.5. Ryhmänohjaaja.....	7
2.6. Opinto-ohjaaja.....	7
2.7. Rehtori	8
2.8. Vararehtori	9
2.9. ATK-tukihenkilö	10
2.10. Toimistosihteeri	10
2.11. Opiskeluhoito	9
2.12. Kuraattori.....	9
2.13. Terveystoimittaja.....	10
3. Ohjauksen toteutus opintojen aikana	11
3.1. Ryhmänohjaajan ohjaustyö	11
3.2. Yhteistyö huoltajien kanssa	12
3.3. Opinto-ohjaajan ohjaustyö.....	13
3.4. Opinto-ohjauksen lukiokurssit.....	15
4. Hyvän ohjauksen kriteerit ja niiden toteutuminen	15
4.1. Riittävä ja monipuolinen ohjaus	16
4.2. Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen	16
4.3. Ohjaus on yhteistä työtä	17
4.4. Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	17
4.5. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen	17
4.6. Ohjaussuunnitelma.....	18
4.7. Koulutuksen nivelvaiheet	18
4.8. Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena.....	19
4.9. Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen.....	19
4.10. Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena	20
4.11. Ohjauspalveluista tiedottaminen	20
4.12. Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatuja järjestelmää	21

Ohjaustyön suunnitelma

Kannuksen lukiossa tehdyn ohjaustyön suunnitelman avulla edistetään opiskelijoiden opiskeluvalmiuksia ja sosiaalista kypsymistä, lisätään ura- ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä edistetään lukion vaikuttavuutta ja lisätään hyvinvointia lukiossamme.

1. Ohjauksen tavoite

Ohjauksen tavoitteena on edistää koulutuksellista ja alueellista tasa-arvoa. Hyvällä ohjauksella parannetaan etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa, lisätään opiskelijoiden hyvinvointia sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa opiskelijan oppimisen, kasvun ja kehityksen tueksi. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy opiskelemaan täysipainoisesti koko lukion ajan, kykenee kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan sekä löytämään omat yksilölliset oppimisen tapansa ja vahvuutensa opiskelijana. Ohjauksen avulla autetaan ja tuetaan opiskelijaa kuulumaan ryhmään ja toimimaan ryhmän jäsenenä.

Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva. Tavoitteena on ohjata opiskelijaa itsenäisyyteen ja vastuullisuuteen siten, että hän pystyy suunnittelemaan oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa, tunnistamaan opiskeluunsa liittyviä ongelmia ja etsimään tietoa saadakseen apua näihin ongelmiin.

Ohjauksella lisätään opiskelijan itsetuntemusta ja edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen sujumista. Tavoitteena on tukea opiskelijaa omaan ammatinvalintaan ja jatko-opintopaikkaan liittyvissä kysymyksissä, valinta- ja päätöksentekotilanteissa sekä ohjata ja tukea häntä erilaisissa elämäntilanteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Lukion ohjaustoimintaan osallistuvat koko opettaja- ja ohjaushenkilöstö. Opinto-ohjaajalla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä ja ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Ohjaustyössä yhteistyö huoltajien kanssa on myös tärkeää.

2. Työnjako ja vastuut

2.1. Opiskelija

Opiskelijan tehtävät:

- Opiskelee aktiivisesti ja tavoitteellisesti oman opiskelusuunnitelman mukaan ja pyrkii valmistumaan lukiosta kolmessa vuodessa.
- Laatii lukio-opintojen alkuvaiheessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman 1.lukuvuodelle Wilmaan. Opiskelija päivittää suunnitelmaa tarvittaessa opinto-ohjaajan avustuksella.
- Hankkii oppikirjat ja muut opiskelussa tarvittavat materiaalit ajoissa ennen jakson alkua.
- Sitoutuu käymään säännöllisesti oppitunneilla ja tekemään häneltä vaaditut tehtävät ja osallistumaan koeviikolla järjestettäviin kurssikokeisiin.
- Tutustuu lukiolain edellyttämiin läsnäolo-ohjeisiin. Sairauspoissaoloissa opiskelija tai huoltaja tekee ilmoituksen ryhmänohjaajalle. Yli kolmen päivän sairauspoissaoloista hän toimittaa myös lääkärin tai terveydenhoitajan todistuksen. Muihin tarvittaviin poissaoloihin opiskelija anoo luvan lukion käytänteiden mukaisesti.
- Mikäli opiskelijalla on häiriökäyttäytymistä tai epäsäännöllistä koulunkäyntiä, rehtori voi järjestää kasvatust keskustelut opiskelijalle yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. Alaikäisen osalta mukana on myös huoltaja/huoltajat.
- Pyytää apua kun tarvitsee ohjausta ja tukea opintoihin.
- Seuraa oman opiskelusuunnitelmansa toteutumista ja päivittää sitä siten, että ohjaushenkilöstön on mahdollista seurata suunnitelmassa tapahtuneita muutoksia.
- Tarkentaa keväällä opiskelusuunnitelmaansa seuraavaksi lukuvuodeksi tekemällä kurssivalinnat uudelle lukuvuodelle.
- Opintojen sisältöjä ja ylioppilaskirjoituksia suunnitellessaan pohtii valintojaan suhteessa jatkokoulutussuunnitelmiinsa.
- Ilmoittautuu yo-kokeisiin annettuihin määräaikoihin mennessä.
- Osallistuu yo-kokeisiin oman suunnitelman mukaan.
- Hakeutuu kevään (tai syksyn) yhteishaussa jatko-opintoihin itsenäisesti tai opinto-ohjaajana opastamana.

2.2. Oppilaskunta

Lukiossa toimii oppilaskunta, johon kaikki oppilaat kuuluvat. Oppilaskuntatoiminnassa oppilaat voivat osallistua koulun työskentelyn järjestämiseen, järjestää oppilaiden yhteistoimintaa, tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja. Oppilaskunnan jäsenet myös perehdyttävät lukioon hakeneita ja lukion aloittavia opiskelijoita lukiotyöhön. Oppilaskunnalla on useita tehtäviä, jotka myös vaikuttavat siihen, millaista opiskelu ja viihtyminen lukiossa ovat.

Oppilaskunta valitsee vuosittain puheenjohtajan. Eri vuosikurssit valitsevat lukuvuoden alkaessa ryhmiensä edustajat (varsinainen ja varaedustaja) oppilaskunnan hallitukseen. Oppilaskunnan hallitus valitsee keskuudestaan sihteerin ja rahastonhoitajan sekä edustajat muihin erillistehtäviin. Opettajakunta valitsee syksyn ensimmäisessä kokouksessa oppilaskunnan vastuupettajan.

Oppilaskunnan hallituksen tehtävät:

- Johtaa ja koordinoi oppilaskunnan toimintaa.
- Käsittelee opiskelijoiden, opettajien, rehtorin ja muiden yhteistyötahojen esille tuomia asioita.
- Ideoi myös itsenäisesti käsiteltäviä asioita sekä valmistelee ja antaa lausuntoja opiskeluun ja ympäristöviihtyvyyteen liittyvissä asioissa oppilaskunnalle, opettajakunnalle, rehtorille ja muille yhteistyötahoille.
- Osallistuu lukion markkinointityöhön.
- Järjestää vapaa-ajan toimintaa.
- Huolehtii lukion yleisestä viihtyvyydestä.
- Pyrkii kehittämään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia sekä opiskelijoiden osallisuuden lisäämistä heitä koskevissa asioissa.
- Suunnittelee ja toteuttaa oppilaskunnan pikkujoulut ja muita mahdollisia lukion tapahtumapäiviä.
- Tekee lopulliset päätökset oppilaskunnan käytössä olevien varojen kohdentamisesta.

2.3. Tutor-oppilas

Lukiossa on mahdollista suorittaa oppilaskunta ja tutor-toiminta kurssi, jonka alussa opiskelijat saavat perehdytyksen tutor-toimintaan.

Tutorin tehtävät:

- Osallistuu lukion markkinointityöhön.
- Perehdyttää uusia opiskelijoita ja opastaa lukioon hakeneita lukujärjestyksen teossa.
- Suunnittelee yhdessä opinto-ohjaajan kanssa lukiopäivän peruskoulun 9.luokkalaisille.

2.4. Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on ohjata opiskelijaa opettamansa oppiaineen opiskelussa sekä auttaa tätä kehittämään ja oppimaan oppimisen taitoja ja oppimisen valmiuksia.

Aineenopettajan ohjaustehtävät:

- Tiedottaa opiskelijoille oman aineensa kursseista ja niiden suoritusjärjestyksestä.
- Ohjata opiskelijoita opettamansa aineen opiskelussa ja ohjata kehittämään opettamansa aineen opiskelutekniikkaa.
- Informoi opiskelijoita oman aineensa kilpailuista ja mahdollisuudesta hakea alan kesäkursseille.
- Tiedottaa keskeytyneistä kursseista ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle.
- Puuttua ajoissa yhdessä ryhmänohjaajien kanssa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuviin muutoksiin.
- Informoi oman alan jatko-opintopaikoista ja ammasteista.
- Oppimisen ohjaus ja opintomenestyksen seuranta.
- Kurssiarviointien kirjaaminen Wilmaan.
- Opiskelijan ohjaus suorittamaan hylätyt arvosanat ja puuttuvat tehtävät määräajassa.
- Huolehtii uusintakuulusteluista.
- Opiskelijan henkilökohtainen ohjaus omassa aineessa kurssin aikana.
- Ohjaus oman aineen yo-kirjoituksiin.
- Varhainen puuttuminen heikoissa suorituksissa.
- Järjestää opiskelijalle tukiopetusta tarvittaessa.
- Ottaa yhteyttä opiskelijan huoltajaan joutuessaan poistamaan opiskelijan luokasta häiriökäyttäytymisen takia.
- Kirjaa Wilmaan opiskelijan poissaolot ja ohjaa opiskelijan rehtorin kasvatuskeskusteluun, mikäli selvittämättömien poissaolojen määrä ylittää sallitun rajan.
- Opinto-oppaan suunnitteluun osallistuminen.
- Osallistuminen vanhempainiltoihin tarvittaessa.
- Tarvittaessa yhteydenpito lukion muuhun ohjaushenkilöstöön.
- Osallistuminen lukion opiskeluhuollon tai muihin ohjauspalaveriin pyydettyäessä.

2.5. Ryhmänohjaaja

Ryhmänohjaajalla on keskeinen rooli oman ryhmän ohjaustyössä. Hän on avainhenkilö, jonka puoleen sekä opiskelijat että heidän vanhempansa voivat ensisijaisesti kääntyä erilaisissa kysymyksissä.

Ryhmänohjaajan ohjaustehtävät:

- Vastaa ryhmänsä lähiohjauksesta ja tiedottamisesta.
- Perehdyttää opiskelijat lukion toimintatapoihin ja työskentelymuotoihin.
- Tekee tulohaastattelun kaikille ryhmänsä opiskelijoille opintojen alkuvaiheessa.
- Edistää yhteisöllisyyttä.
- Pitää yhteyttä huoltajiin.
- Seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä.
- Vastaa ryhmänohjaustuokioiden pitämisestä.
- Antaa henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta tarvittaessa.
- Puuttuu ajoissa yhdessä rehtorin ja aineenopettajan kanssa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuviin muutoksiin ja opiskeluvaikeuksiin ja tiedottaa niistä opiskeluhuollon henkilökunnalle ja alaikäisten opiskelijoiden osalta myös huoltajille.
- Suunnittelee yhteistyössä opiskelijoiden ja huoltajien kanssa vanhojen tansseihin ja penkkaritapahtumiin liittyvät järjestelyt.

2.6. Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaajalla on päävastuu ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Opinto-ohjaajan vastuulla on ohjaussuunnitelman laatiminen ja päivittäminen. Opinto-ohjaaja vastaa opinto-ohjauksen järjestämisestä. Opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijaa opinnoissa lukioaikana ja huolehtia siitä, että opiskelijalla on riittävästi sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee siirtyessään jatko-opintoihin ja työelämään. Opinto-ohjauksen tavoitteena on antaa opiskelijoille tietoa koko ajan uudistuvasta koulutusjärjestelmästä ja työelämästä, vahvistaa päätöksentekotaitoja, elämänhallintaa ja kasvua terveeseen aikuisuuteen sekä antaa valmiuksia tehdä oppilaan kannalta parhaita mahdollisia ratkaisuja.

Opinto-ohjaajan tehtävät:

- Vastaa opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta yhteistyössä rehtorin ja ryhmänohjaajien kanssa.

- Antaa luokkamuotoista, henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta.
- Vastaa jatkokoulutus- ja ammattisuunnitelmiin liittyvistä ohjauksellisista kysymyksistä ja huolehtii siitä, että opiskelijat oppivat käyttämään tarjolla olevia tietolähteitä ja yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita.
- Keskustelee opiskelijan kanssa tilanteesta, kun hän tekee anomuksen arvosanan muuttamisesta suoritusmerkinnäksi.
- Ohjaa opiskelijaa mikäli opiskelija on eroamassa lukio-opinnoista kesken lukuvuoden ja ottaa opiskelijalta tarvittaessa tiedonsiirtoluvan.
- Opiskelijan erotessa ilmoittaa tilanteen myös etsivään nuorisotyöhön, ellei sitä ole tehty opiskeluhuollon toimesta.
- Vastaa ammattikorkeakoulu- ja yliopistovierailuista.
- Vastaa neljännen vuoden opiskelijoiden, kaksois- tai kolmoistutkinnon suorittajien ja aikuisopiskelijoiden ohjauksesta.
- Tekee yhteistyötä peruskoulujen, ammattiopistojen, työvoima-, koulu- ja muiden viranomaisten kanssa.
- Tekee lukitestit kaikille lukion aloittaneille opiskelijoille.

2.7. Rehtori

Rehtorin vastuulla ovat:

- Luoda ohjaukselle sellaiset toimintamahdollisuudet, että erilaisten ohjausmenetelmien ja työnjakojen toteuttaminen on mahdollista.
- Tukea omalla toiminnallaan opinto-ohjaajan ja opettajien keskinäistä yhteistyötä sekä ohjaustoiminnan suunnittelua.
- Pitää aloittaville opiskelijoille katsauksen lukion toiminnasta ja järjestyssäännöistä.
- Keskustelee opiskelijan kanssa lukiosta eroamisesta kesken opintojen ja allekirjoittaa todistuksen.
- Opiskelijan häiriökäyttäytymisen tilanteissa järjestää kasvatust keskustelut opiskelijoille yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. Alaikäisten osalta mukana on myös huoltaja/huoltajat.
- Mikäli häiriökäyttäytyminen, kurinpito-ongelmat tai koulunkäynnin laiminlyönti lisääntyy kasvatust keskusteluista huolimatta, rehtori voi antaa ensin kirjallisen varoituksen.
- Tiedottaa opiskelijoille ja vanhempainilloissa huoltajille säännöistä ja määräyksistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamista.
- Vastata turvallisen koulu- ja työympäristön kehittämisestä.
- Vastata lukion toimintaohjeiden päivittämisestä.

- Vastata lukiolain 1998/629 ja lukioasetuksen 1998/810 antamien määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

2.8. Vararehtori

Vararehtorin tehtävät:

- Rehtorin poissa ollessa vararehtori vastaa rehtorin tehtävistä.
- Vastaa välituntivalvontojen suunnittelusta.
- Suunnittelee yhdessä rehtorin ja opinto-ohjaajan kanssa kurssitarjottimen.

2.9. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon toimijoita ovat lukion opiskeluhooltoryhmä, johon kuuluvat rehtori, kuraattori, terveydenhoitaja ja opinto-ohjaaja. Opiskeluhooltoryhmän tehtävänä on suunnitella lukion hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä toimenpiteitä, kartoittaa hyvinvoinnin tilaa sekä arvioida ja kehittää opiskeluhoollon toimintaa.

Yksittäisen opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella.

Toimijoina yksittäisen opiskelijan opiskeluhoollollisissa asioissa ovat kuraattori, terveydenhoitaja ja opinto-ohjaaja.

2.10. Kuraattori

Kuraattori on koulun sosiaalisten kysymysten asiantuntija. Hän pyrkii osaltaan edistämään opiskelijoiden hyvää oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Kuraattori pyrkii auttamaan esim. seuraavissa asioissa: kouluhaluttomuus, luvattomat poissaolot, heikko koulumenestys, keskittymisvaikeudet, pelko- ja jännitysongelmat, päihdeongelmat, ristiriidat koulutovereiden tai vanhempien kanssa. Kuraattorin kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia.

Lukion opintojen alkuvaiheessa kuraattori käy esittäytymässä ja kertomassa työstään opiskelijoille.

2.11. Terveydenhoitaja

Terveydenhoitaja on terveydenhuollollisten asioiden asiantuntija ja hän seuraa opiskelijoiden kasvua ja kehitystä sekä hyvinvointia ja opiskelukykyä. Opiskelijalla on mahdollisuus hakeutua terveydenhoitajan vastaanotolle kiireettömissä asioissa ajanvarauksella. Päivittäin terveydenhoitajan työnkuvaan kuuluu myös avointa vastaanottoa, jolloin opiskelija voi tulla keskustelemaan asioistaan ilman erikseen varattua aikaa. Opiskelijalla on mahdollisuus ottaa yhteyttä myös terveystieteiden vastuuhoitoon arkipäivisin virka-aikana.

Terveydenhoitaja tekee terveystarkastuksen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille. Lääkärin terveystarkastus toteutetaan toisen vuosikurssin tytöille opiskelijaterveydenhuollossa ja pojille kutsuntaterveystarkastuksena terveystieteiden vastuuhoitoon (myös armeijaan hakeutuville tytöille.)

Suun terveydenhuolto on osa opiskeluterveydenhuoltoa ja suun terveystarkastus järjestetään opiskelijoille vähintään kerran opiskeluaikana. Tarkastuksessa annetaan terveystieteiden neuvontaa, toteutetaan suun ja hampaiden yksilöllisen tarpeen mukaiset tutkimukset ja hoito sekä tehdään tarkastuksen pohjalta omahoidon sisältävä hoitosuunnitelma. Opiskelijahammashuolto on alle 18-vuotiaille ilmainen.

2.12. ATK-tukihenkilö

ATK-tukihenkilön vastuulla on:

- Lukion tietoverkkojen kunnossapito.
- Uusien laite- ja ohjelmistohankintojen suunnittelu.
- Neuvoa tarvittaessa tietoverkkojen käytössä.
- Toimia opettajien ja oppilaiden tukena ongelmatilanteissa.
- Laitteiden huolto ja ylläpito.

2.13. Toimistosihtööri

Toimistosihtöörin vastuulla on:

- Ennen opintojen alkua välittää tietoa kodin ja lukion välillä.
- Ennen opintojen alkua valmistella yhteishakuun liittyvät asiat ja lähettää lukioon päässeiden yhteishakukirjeet.
- Hoitaa koulumatkatukiasiat, opintokorttiasiat ja muut rekisteröintiasiat.

- Ohjata opiskelijoita opintotukiin liittyvissä kysymyksissä ja auttaa opintotukianomusten täyttämässä.
- Antaa pyynnöstä opiskelijalle opiskelijatodistukset.
- Huolehtia erilaisten lomakkeiden saatavuudesta.
- Monistaa asiapaperit ja tehdä tarvikelaukset.
- Opastaa vakuutus- ja tapaturma-asioissa.
- Hoitaa maksutusiasiat.
- Ottaa vastaan ilmoittautumiset yo-kirjoituksiin.
- Huolehtia yo-kirjoitusten valmistelut.
- Luoda ja ylläpitää opiskelijarekisteriä.
- Huolehtia kaikkien asiapapereiden arkistoinnista.
- Opintojen jälkeen antaa todistukset arkistoista.

3. Ohjauksen toteutus opintojen aikana

3.1. Ryhmänohjaajan ohjaustyö

Ryhmänohjaajan ohjaus 1.vuosikurssin aikana:

- Ryhmänohjaaja haastattelee oman ryhmänsä opiskelijat tavoitteenaan tutustua heihin ja saada heidät arvioimaan omia opiskeluvalmiuksiaan, voimavarojaan, tukijoukkojaan ja motivaatiotaan.
- Ensimmäisenä päivänä ryhmäohjaaja opastaa koulutyössä.
- Ryhmänohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat ryhmäytymispäivän alkaville ryhmille yhteistyössä oppilaskunnan ohjaajien ja oppilaskunnan kanssa.
- Ryhmänohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat vanhempainillan syksyllä ja pitävät huoltajiin yhteyttä puhelimitse ja/tai Wilman välityksellä.
- Seuraavat poissaoloja ja opintojen edistymistä sekä pyrkivät varhaiseen puuttumiseen ongelmatilanteissa.

Ryhmänohjaajan ohjaus 2.vuosikurssin aikana:

- Tarvittaessa pitävät henkilökohtaisia keskusteluja.
- Seuraavat poissaoloja ja opintojen edistymistä.
- Suunnittelevat ja toteuttavat vanhempainillan yhteistyössä rehtorin kanssa.

Ryhmänohjaajan ohjaus 3.vuosikurssin aikana:

- Henkilökohtaiset keskustelut tarvittaessa.
- Opiskelijan kokonaiskurssimäärän valmistumisen seuranta.
- Ryhmänohjaajat suunnittelevat yhteistyössä huoltajien kanssa penkkaritapahtuman.
- Ryhmänohjaajat osallistuvat yo-juhlien suunnitteluun ja jakavat juhlissa yo-lakit valmistuville ylioppilaille.

3.2. Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö ennen opintojen alkua:

- Peruskoulun vanhempainilloissa opinto-ohjaaja ja rehtori tiedottavat lukio-opinnoista ja hakemisesta lukioon.
- Tarvittaessa järjestetään myös tapaamisia huoltajien, oppilaan ja opinto-ohjaajan kanssa lukioon hakua suunniteltaessa.
- Lukioon hakenut täyttää ainevalintakortin, jonka myös huoltajat allekirjoituksellaan hyväksyvät.

Yhteistyö opintojen alkaessa:

- Opiskelijan huoltajille lähetetään Wilman tunnukset ja heidät kutsutaan vanhempainiltaan lukio-opintojen alkuvaiheessa.
- Vanhempainillassa rehtori, opinto-ohjaaja, kuraattori ja terveydenhoitaja kertovat lukion käytänteistä ja omasta roolistaan ohjaustyössä. Tilaisuuden päätteeksi ryhmänohjaaja kokoaa oman ryhmän opiskelijoiden huoltajat tutustuttamalla oppilaitokseen ja ryhmänohjaajaan rooliin ohjaustyössä.

Yhteistyö opintojen kuluessa ja päätösvaiheessa:

- Lukio tiedottaa tapahtumista Wilmassa ja huoltajien edellytetään aktiivisesti seuraavan Wilman kautta tapahtuvaa tiedottamista. Heidän toivotaan ottavan yhteyttä lukioon tarpeen vaatiessa.
- Lukion nettisivuilla julkaistaan kaikki lukio-opintoihin liittyvä materiaali (opetussuunnitelma, lukuvuositedote, kurssitarjotin, työjärjestys, kirjaluetelot ym.), joka on tällöin myös huoltajien luettavana.
- Ryhmänohjaajalla on ensisijainen vastuu pitää yhteyksiä huoltajiin kun tiedotettavaa tulee.
- Erityishuolien kohdalla sovitaan erikseen, kuka on yhteydessä huoltajaan, kun se on opiskelun sujumisen kannalta välttämätöntä.
- Opintomatkoista menee tieto myös huoltajille Wilman tiedotteena ja alaikäisten opiskelijoiden osalta huoltajat antavat luvan opiskelijalle opintomatkalle lähtöön.
- Alaikäisen opiskelijan kanssa pidettäviin kasvatust keskusteluihin ja monialaisen opiskeluhuoltotyön neuvotteluihin kutsutaan aina myös huoltaja/huoltajat mukaan.
- Rehtori tiedottaa yo-kirjoituksista ja opinto-ohjaaja jatko-opinnoista jatkavien ja päättävien ryhmien vanhempainilloissa.
- Huoltajat ja kotiväki kutsutaan mukaan lukion tapahtumiin (penkkarit, vanhojen tanssit, itsenäisyysjuhlat ja lukio-opintojen päättymiseen liittyviin ylioppilasjuhliin).

3.3. Opinto-ohjaajan ohjaustyö

Ohjaus ennen opintojen alkamista:

- Lukion markkinoinnin suunnittelu ja toteutus yhdessä tutor-opiskelijoiden ja rehtorin kanssa.
- Tutustumiskäyntien järjestäminen lukiolle.
- Lukiopäivän suunnittelu yhteistyössä rehtorin ja tutor-oppilaiden kanssa.
- Tiedottaminen lukio-opinnoista vanhempainilloissa.
- Nivelvaiheen tietojen siirto yhteistyössä peruskoulujen oppilaanohjaajien kanssa.
- Tarvittaessa neuvottelut huoltajien kanssa opiskelijan lukioon hakua suunniteltaessa.
- Lukioon hakeneiden opastus ainevalintakortin täyttämisessä ja kurssivalinnoissa.
- Lukioon tulijoiden ryhmäjaon suunnittelu yhteistyössä rehtorin kanssa.
- Kurssivalintatarjottimen suunnittelu yhdessä rehtorin ja vararehtorin kanssa.

Ohjaus opintojen alkuvaiheessa 1.vuoden syksyllä:

- Ohjaus tarvittaessa kurssivalinnoista
- Lukitestien teettäminen opiskelijoilla

Ohjaus opintojen jatkuessa ja eri vuosiryhmissä:

- Opetuksen järjestäminen OP1-, OP2- ja OP3-kurssien osalta.
- 4.vuosikurssin ryhmäohjaus
- Huolehtii, että opiskelijat tekevät keväällä seuraavaan lukuvuoden kurssivalinnat.
- Kesken vuoden lukioon tulleiden opiskelijoiden henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laadinta ja seuranta.
- Kesken lukuvuoden eroavien osalta opinto-ohjaaja käy keskustelut opintojen jatkamisesta toisen asteen oppilaitoksessa ja ohjaa hakuprosessia. Eroava opiskelija ilmoitetaan myös etsivän nuorisotoiminnan edustajille.
- Henkilökohtainen ohjaus jokaiselle opiskelijalle vähintään kerran lukuvuoden aikana.
- Ohjaus ainevalinta- ja muissa muutostilanteissa.
- Ohjaus jatko-opintojen suunnittelussa ja ammatinvalinnassa, myös itsenäisesti hakemalla tietoa internetin välityksellä.
- Ohjata ja tukea elämänsuunnittelun ja –hallinnan taidoissa.
- Välittää tietoa työ- ja elinkeinoelämästä sekä yrittäjyydestä.
- Järjestää mahdollisuuksia tutustua eri ammatteihin ja työelämään sekä opiskeluun muissa oppilaitoksissa.
- Ohjata siten, että opiskelija osaa etsiä tietoa muiden maiden tarjoamista opiskelumahdollisuuksista ja työskentelystä ulkomailla.

Ohjaus opintojen loppuvaiheessa:

- Seuraa lukio-opintojen valmistumista (pakollisten ja syventävien kurssien toteutuminen sekä vähintään 75 kurssimäärän valmistuminen)
- Seuraa yo-tuloksia ja ohjaa tarvittaessa uusimaan ja/tai täydentämään yo-kokeita.
- Ohjaa jatko-opintojen haussa, kevään yhteishaun lisäksi myös täydennyshaut kesällä ja yhteishaut syksyllä tammikuussa alkavaan koulutukseen.
- Ohjaa tarvittaessa työpaikan haussa.

Ohjaus valmistumisen jälkeen:

- Käytetään lukiosta valmistuneita jatko-opinnoissa olevia opiskelijoita alumneina alumnipäivässä.

3.4. Opinto-ohjauksen lukiokurssit

Pakollisten opinto-ohjauskurssien keskeiset sisällöt

OP1-kurssi:

- Opintojen rakentuminen
- Omien opiskelutaitojen kehittäminen
- Itsetuntemus ja omien toimintamallien sekä vahvuuksien tunnistaminen ja päätöksentekotaitojen kehittäminen
- Ylioppilastutkinto
- Jatko-opinto- ja urasuunnitelma

OP2-kurssi:

- Itsetuntemuksen ja ammatinvalinnan selkiyttäminen
- Suomen korkeakoulujärjestelmä
- Jatko-opintojen pohtiminen ja jatko-opintoihin hakeutuminen
- Ulkomailla opiskelu ja vaihto-oppilaaksi ohjaaminen
- Työelämätietous sekä ammatillinen suuntautuminen ja työelämään siirtyminen

Soveltavan opinto-ohjauskurssin keskeiset sisällöt

OP3-kurssi:

- Tutor-toiminta tai aktiivinen osallistuminen oppilaskunnan toimintaan esimerkiksi hallituksen puheenjohtajan tai sihteerin toimessa.

4. Hyvän ohjauksen kriteerit ja niiden toteutuminen

Opetushallitus on laatinut hyvän ohjauksen kriteerit tavoitteena tukea ohjauksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä varmistaa laadukkaan ohjauksen saatavuus asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteerit toimivat työkaluina ohjauksen laadullisessa kehittämisessä. Kriteerien pohjalta pyritään löytämään keskeiset teemat ja toimenpiteet, joiden avulla ohjauksen laatua parannetaan.

4.1. Riittävä ja monipuolinen ohjaus

Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että opiskelijalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan. Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen.

Toteutus:

Kannuksen lukiossa on osa-aikainen opinto-ohjaaja, jonka vastuulla on kokonaisuudessaan ohjaussuunnitelman laadinta ja kehittäminen. Opinto-ohjaaja järjestää opinto-ohjauksen kurssit (OP1, OP2 ja OP3) ja pitää henkilökohtaiset ohjauskeskustelut jokaiselle vuosikurssille. Opinto-ohjaaja antaa lyhytkestoista ohjausneuvontaa ilman ajanvarausta ja hän huolehtii 4.vuoden ja aikuisopiskelijoiden ohjauksesta. Ohjaustyössä keskeisellä sijalla on myös jatko-opintojen ja ammatinvalinnan suunnittelu lukio-opintojen valinnoissa. Ohjaussuunnitelmassa on kuvattu koko henkilökunnan ohjausvastuut ja työnjako.

4.2. Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa opiskelijoiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. Ohjaus vahvistaa opiskelijan osallisuutta opiskelija- ja oppilaitosyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.

Toteutus:

Opiskelijaa kannustetaan omiin valintoihin lukio-opintojen suunnittelussa. Opiskelijalle mahdollistetaan oppilaskunnan toiminnan puitteissa vaikuttaa lukio-opintojen suunnitteluun, tapahtumien järjestämiseen ja kannanottoihin lukion viihtyvyyteen ja hyvään ilmapiiriin vaikuttaviin tekijöihin.

Opiskelija vastuutetaan ja sitoutetaan ohjaustyössä lukio-opintoihin ja itse huolehtimaan lukio-opintojen sujuvuudesta. Opiskelijaa kannustetaan pyytämään tukiopetusta, mikäli hän kokee vaikeuksia oppiaineen etenemisessä. Opiskelussa ja opetuksessa opetetaan ryhmämuotoiseen toimintaan ja etsimään tukea opintoihin.

4.3. Ohjaus on yhteistä työtä

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä lukion opetussuunnitelman mukaisesti. Tehtävät, roolit ja yhteistyömuodot kuvataan selkeästi ohjaussuunnitelmassa.

Toteutus:

Ohjaussuunnitelmassa on kuvattu lukion henkilöstön tehtävät ja roolit ohjauksessa. Ohjauksessa korostuu yhteistyö tavoitteena opiskelijoiden kokonaisvaltainen ohjaus.

4.4. Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

Lukiokoulutuksen opinto-ohjaajat ovat tehtäväänsä kelpoisia. Henkilöstön tiedot, taidot ja ohjausosaaminen ovat korkeatasoisia ja ajan tasalla.

Toteutus:

Lukion opinto-ohjaajan virassa oleva henkilö on suorittanut opinto-ohjaajan kelpoisuusopinnot (60 op) ja hän on lukion opintojen ohjaukseen pätevä koulutuksen ja myös työkokemuksen perusteella. Hän osallistuu vuosittain opinto-ohjauksen koulutustilaisuuksiin.

4.5. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Opinto-ohjausta kehitetään oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman mukaisesti. Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää opiskelijan luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.

Toteutus:

Kannuksen kaupungin tasa-arvosuunnitelma ohjaa lukion toimintaa. Opinto-ohjauksessa kannustetaan opiskelijoita ennakkoluulottomiin aine-, suuntautumis- ja uravalintoihin. Opiskelijavalinnoissa hakijoille annettava informaatio suunnataan tasapuolisesti molemmille sukupuolille ja siinä kannustetaan hakeutumaan myös niille aloille ja valitsemaan oppiaineita, joissa hakijoiden sukupuoli on vähemmistönä.

4.6. Ohjaussuunnitelma

Koulutuksen järjestäjällä on ohjaussuunnitelma, joka on tarkennettu oppilaitoskohtaisesti. Ohjaussuunnitelmassa on määritelty ohjauksen tavoitteet, toteutus, johtaminen, työnjako, vastuut ja arviointi. Suunnitelma on tehty yhteistyössä opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa. Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Toteutus:

Kannuksen lukioon on laadittu ohjaussuunnitelma, joka sisältää ohjaustyön työnjaon ja vastuut. Suunnitelma sisältää myös hyvän ohjauksen kriteerit ja niiden toteuttamisen.

4.7. Koulutuksen nivelvaiheet

Nivelvaiheyhteistyö lukiokoulutuksen alku- ja päättövaiheessa sekä muissa siirtymissä on suunniteltua ja toimivaa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta peruskoululaisille ja tarjoaa heille mahdollisuuden tutustua lukio-opetukseen.

Opiskelijalle järjestetään monipuolisia mahdollisuuksia tutustua opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa. Opiskelijalla on mahdollisuus sisällyttää opinto-ohjelmaansa jatko-opintoihin liittyviä opintoja.

Ohjauksella varmistetaan opiskelijat taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisessä hakujärjestelmässä. Oppilaitoksessa on sovittu ohjauksen käytännöt mahdollisen koulutusalan tai koulutuksen järjestäjän vaihtamiseksi. Ohjaus tukee opiskelijan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

Toteutus:

Perusopetuksen 9.luokille esitellään lukio-opinnot ja oppilailla on mahdollisuus tutustua lukion opintoihin heidän opo-tunneilla ja lukiopäivän aikana. Lisäksi lukioon hakeneet laativat lukion lukujärjestyksen keväällä ja saavat lukion aloitukseen liittyvät ohjeistuksen.

Lukion tiedonsiirtopalaverissa perusopetuksen opinto-ohjaaja välittää oppilaan tiedonsiirtolupa-vedoten ne tarpeelliset tiedot lukiolle, jotka opintojen järjestämisen ja sujuvuuden kannalta ovat oleellisia.

Lukion opinto-ohjauksessa opiskelija tutustuu ammatteihin ja niihin liittyviin jatko-opintoihin. Lukion toisella ja kolmannella vuosikurssilla opiskelijat voivat halutessaan vierailla ammattikorkeakoulun ja yliopiston avointen ovien päivän tapahtumassa tutustuen eri jatko-opintomahdollisuuksiin.

Jatko-opintoihin hakeutumista harjoitellaan Opintopolku –sivustolla ja opiskelijat perehdytetään nettipohjaisen hakulomakkeen täyttöön. Opiskelijalla on mahdollisuus tehdä hakemus myös opinto-

ohjaajan henkilökohtaisessa ohjauksessa. Jokainen lukiolainen tekee opintojen päätteeksi jatko-opintosuunnitelman. Tarvittaessa opiskelija voi antaa tiedonsiirtoluvan siirtyessään uuteen oppilaitokseen tai jatko-opintopaikkaan.

4.8. Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

Ohjaus tukee lukiokoulutuksen suorittamista sekä opiskelijan sitoutumista jatko-opintoihin. Opiskelija laatii opiskelu-, ylioppilastutkinto- ja jatko-opintosuunnitelman ohjauksen avulla. Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijaa arvioimaan ja kehittämään suunnitelmia opintojen edetessä.

Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijat aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa. Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti ja ennakkoluulottomasti vaihtoehtoja opiskelijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.

Toteutus:

Opiskelija laatii lukioon tullessaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, jota hän päivittää tarpeen mukaan opinto-ohjaajan kanssa. Lukuvuoden loppuvaiheessa hän tekee seuraavan vuoden kurssivalinnat Wilmaan.

Opiskelija laatii alustava yo-kirjoitussuunnitelman 2.vuoden aikana opinto-ohjaajan ohjauskeskustelussa ja lopullinen kirjoitussuunnitelma on valmiina 3.vuoden marraskuussa. Yo-kirjoitusten valinnan taustalla ovat opiskelijan jatko-opintotoiveet ja uravalinta.

Opiskelijaa ohjataan sekä luokkamuotoisilla tunneilla että henkilökohtaisessa ohjauksessa järkevään kirjoitussuunnitelmaan erityisesti ammattialan huomioiden.

4.9. Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti työ- ja elinkeinoelämäänsä sekä yrittäjyyteen opiskeluaikana. Hänellä on mahdollisuus sisällyttää opinto-ohjelmaansa työelämään liittyviä opintoja.

Opetus on järjestetty siten, että se tukee opiskelijan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä. Henkilöstöllä on ajantasaiset tiedot työelämästä ja mahdollisuus kehittää työelämäosaamistaan.

Toteutus:

Lukio järjestää soveltavan yritystaloustalousskurssin, jonka aikana perehdytään yritystoimintaan.

Opinto-ohjauksen luokkatunneilla esitellään eri ammattialoja ja jatko-opintoja. Opinto-ohjauksen OP2 –kurssilla vierailaan jatko-opintojen messuilla.

4.10. Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö on säännöllistä ja suunniteltua. Verkosto- ja työelämäyhteistyö on suunniteltua ja aktiivista. Toimijoiden vastuut ovat kaikkien tiedossa. Oppilaitoksen yhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksien kehittymistä sekä sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

Yhteistyö muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa mahdollistaa joustavia opintopolkuja sekä tarvittaessa opiskelijan joustavan siirtymisen oppilaitoksesta toiseen, mikä vähentää negatiivista keskeyttämistä.

Toteutus:

Lukio järjestää huoltajille vanhempainillat vähintään kerran vuodessa jokaisen vuosikurssin aikana. Vanhempainilloissa tiedotetaan ajankohtaisista opiskeluun liittyvistä asioista.

Lukio on tehnyt Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1287/2013 vaatiman Opiskeluhuollon suunnitelman, joka on hyväksytty Kannuksen kaupungin sivistyslautakunnassa 5.6.2014. Moniammatillinen yhteistyö on täten suunnitelmallista ja toimivaa eri tahojen kesken ja toimijoiden vastuut ovat tiedossa niin opiskelijahuollon kuin ohjaustyön osalta.

Jos lukio-opiskelijan opinnot eivät etene tai hän haluaa vaihtaa oppilaitosta, opinto-ohjaaja keskustelee ja suunnittelee opiskelijan kanssa vaihtoehtoja, ohjaa opiskelijaa yhteishaussa ja hakulomakkeiden täytössä. Tarvittaessa opiskelija voi antaa tiedonsiirtoluvan opiskelun kannalta tarpeellisten tietojen siirtämiseksi uuteen oppilaitokseen.

4.11. Ohjauspalveluista tiedottaminen

Opiskelija ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista lukiokoulutuksessa. Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.

Toteutus:

Lukion ohjaussuunnitelmasta ja ohjauksen työnjaosta tiedotetaan lukioon tulijoille ja heidän huoltajilleen ensimmäisen jakson aikana lukio-opintojen alussa.

Lukion aloittaville pidetään opinto-ohjauksen luokkatunteja 1.jakson aikana, jossa opiskelija perehtyy lukio-opintoihin ja ohjaustyöhön sekä tutustuu eri toimijoihin ja heidän ohjaustyön vastuisiin ja työnjakoon.

4.12. Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää

Hyvän ohjauksen kriteerit ovat osa opetuksen järjestäjän laatu- ja arviointijärjestelmää. Henkilöstön kaikki jäsenet tuntevat hyvän ohjauksen kriteerit ja toimivat niiden mukaisesti. Ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti.

Toteutus:

Lukion ohjaussuunnitelmaa arvioidaan vuosittain. Opinto-ohjaaja tekee tarpeelliset päivitykset ja muutoksen toimintaan saadun palautteen pohjalta.

Henkilökunta arvioi omaa ohjaustoimintaansa vuosittain oman työnkuvan ja ohjaussuunnitelmassa olevan kuvauksen perusteella. He tuovat opinto-ohjaajalle tiedon tarpeellisista muutoksista ohjaussuunnitelman päivitystyöhön.

Huoltajille tehdään arviointikyselyt määrävälein.